SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	26/3602
Dok.nr:	26/27827
Arkiv:	FE-121
	FE-611
Saksbehandler:	Kato Lund
Dato:	04.09.2026

Høring, regional plan for arealforvaltning - Nordland fylkeskommune

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 077/26	Formannskapet	17.09.2026
PS - 058/26	Kommunestyret	24.09.2026

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Kommunestyret har følgende innspill til høringsutkast, regional plan for arealforvaltning:

- Nordland fylkeskommune bes om å omformulere kap. 4.3, pkt. 20 i høringsutkastet. Det må finnes mindre ekskluderende formuleringer når tiltak i myrområder omtales. Mål av typen «Tiltak i myr skal unngås» støttes ikke av Sortland kommunestyre.

Kommunestyret tar ellers høringsutkast, regional plan for arealforvaltning, til orientering.

Nye opplysninger

Formannskapet behandling - 17.09.2026 - PS-077/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Tilleggsforslag , foreslått av Roar Wessel-Olsen, Høyre

Tilleggsforslag;

Nordland trenger en regional arealplan som står for utvikling og vekst i hele fylket. Naturhensyn skal veie tungt, men må balanseres mot behovet for boliger, arbeidsplasser, kraftproduksjon, beredskap og nødvendig infrastruktur. Vern og utvikling må ses i sammenheng – ikke som motsetninger.

Det lokale selvstyret må stå sterkt. Kommunene er planmyndighet og kjenner sine egne behov, muligheter og utfordringer best. Den regionale planen bør derfor være et nyttig verktøy for kommunene, ikke et nytt forvaltningsnivå som overstyrer lokale politiske prioriteringer. Tidlig dialog og vilje til å finne løsninger bør være hovedregelen, mens innsigelser bør brukes med varsomhet.

Kommunene må også kunne planlegge for veksten de ønsker å skape, ikke bare for behov som allerede er dokumentert. Sortland må for eksempel kunne sette av en strategisk reserve av bolig- og næringsarealer. Da står kommunen bedre rustet når investorer, bedrifter og nye innbyggere melder sin

interesse. Uten byggeklare arealer kan viktige etableringer gå tapt til andre regioner og/eller landsdeler.

Det er samtidig viktig å ta inn over seg at kommunene i Nordland har svært ulike forutsetninger. Distriktskommuner kan ikke behandles på samme måte som områder med stor utbyggingspress. Befolkningsutvikling, arealknapphet og behovet for nye etableringer varierer. Retningslinjene må derfor praktiseres med rom for lokale vurderinger og tilpasses forholdene i den enkelte kommune.

I Lofoten, Vesterålen og flere andre deler av fylket består mye av det tilgjengelige arealet av fjell, myr, strandsone eller reinbeiteområder. Hensynet til disse områdene må ikke i bli et generelt byggeforbud. Hvert tiltak må vurderes konkret, med utgangspunkt i dokumenterte verdier, reelle alternativer, samfunnsnytte og muligheten for avbøtende tiltak. Reindrift og lokal samfunnsutvikling må kunne eksistere side om side.

Nordland bør ha som mål å bli Norges ledende energifylke. Den regionale planen må legge til rette for mer vannkraft, småkraft og solenergi, samt vindkraft der vertskommunen selv ønsker det. Energieffektivisering må også være en viktig del av satsingen. Samtidig må regional- og sentralnettet bygges ut raskere og i forkant av industriens behov

Fylket bør også satse videre på mineralutvinning, havbruk, fiskeri, reiseliv og sjørettet industri. Kommuner som stiller naturressurser og arealer til disposisjon, må få en rettferdig andel av verdiene som skapes.

Til slutt må den samlede virkningen av planens restriksjoner vurderes. Hver enkelt bestemmelse kan virke fornuftig isolert sett, men summen kan gjøre det urimelig vanskelig å bygge boliger, produsere kraft og etablere nye arbeidsplasser. Da risikerer planen å motarbeide sitt eget mål om levende og livskraftige lokalsamfunn.

En god regional arealplan må gjøre det enklere å realisere gode prosjekter, uten å sette viktige naturverdier til side. Målet må være raskere og mer forutsigbare prosesser, sterkere lokalsamfunn og størst mulig verdiskaping for hele Nordland.

Votering:
Kommunedirektørens innstilling inkl. tillleggsforslag fra H enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 077/26 VEDTAK:
Kommunestyret har følgende innspill til høringsutkast, regional plan for arealforvaltning:

- Nordland fylkeskommune bes om å omformulere kap. 4.3, pkt. 20 i høringsutkastet. Det må finnes mindre ekskluderende formuleringer når tiltak i myrområder omtales. Mål av typen «Tiltak i myr skal unngås» støttes ikke av Sortland kommunestyre.

Kommunestyret tar ellers høringsutkast, regional plan for arealforvaltning, til orientering.

Tilleggsforslag;

Nordland trenger en regional arealplan som står for utvikling og vekst i hele fylket. Naturhensyn skal veie tungt, men må balanseres mot behovet for boliger, arbeidsplasser, kraftproduksjon, beredskap og

nødvendig infrastruktur. Vern og utvikling må ses i sammenheng – ikke som motsetninger.

Det lokale selvstyret må stå sterkt. Kommunene er planmyndighet og kjenner sine egne behov, muligheter og utfordringer best. Den regionale planen bør derfor være et nyttig verktøy for kommunene, ikke et nytt forvaltningsnivå som overstyrer lokale politiske prioriteringer. Tidlig dialog og vilje til å finne løsninger bør være hovedregelen, mens innsigelser bør brukes med varsomhet.

Kommunene må også kunne planlegge for veksten de ønsker å skape, ikke bare for behov som allerede er dokumentert. Sortland må for eksempel kunne sette av en strategisk reserve av bolig- og næringsarealer. Da står kommunen bedre rustet når investorer, bedrifter og nye innbyggere melder sin interesse. Uten byggeklare arealer kan viktige etableringer gå tapt til andre regioner og/eller landsdeler.

Det er samtidig viktig å ta inn over seg at kommunene i Nordland har svært ulike forutsetninger. Distriktskommuner kan ikke behandles på samme måte som områder med stor utbyggingspress. Befolkningsutvikling, arealknapphet og behovet for nye etableringer varierer. Retningslinjene må derfor praktiseres med rom for lokale vurderinger og tilpasses forholdene i den enkelte kommune.

I Lofoten, Vesterålen og flere andre deler av fylket består mye av det tilgjengelige arealet av fjell, myr, strandsone eller reinbeiteområder. Hensynet til disse områdene må ikke i bli et generelt byggeforbud. Hvert tiltak må vurderes konkret, med utgangspunkt i dokumenterte verdier, reelle alternativer, samfunnsnytte og muligheten for avbøtende tiltak. Reindrift og lokal samfunnsutvikling må kunne eksistere side om side.

Nordland bør ha som mål å bli Norges ledende energifylke. Den regionale planen må legge til rette for mer vannkraft, småkraft og solenergi, samt vindkraft der vertskommunen selv ønsker det. Energieffektivisering må også være en viktig del av satsingen. Samtidig må regional- og sentralnettet bygges ut raskere og i forkant av industriens behov

Fylket bør også satse videre på mineralutvinning, havbruk, fiskeri, reiseliv og sjørettet industri. Kommuner som stiller naturressurser og arealer til disposisjon, må få en rettferdig andel av verdiene som skapes.

Til slutt må den samlede virkningen av planens restriksjoner vurderes. Hver enkelt bestemmelse kan virke fornuftig isolert sett, men summen kan gjøre det urimelig vanskelig å bygge boliger, produsere kraft og etablere nye arbeidsplasser. Da risikerer planen å motarbeide sitt eget mål om levende og livskraftige lokalsamfunn.

En god regional arealplan må gjøre det enklere å realisere gode prosjekter, uten å sette viktige naturverdier til side. Målet må være raskere og mer forutsigbare prosesser, sterkere lokalsamfunn og størst mulig verdiskaping for hele Nordland.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Nordland fylkeskommune har sendt ut til Nordlandskommunene et utkast til *regional plan for arealforvaltning*. Høringsfrist er 30.09.2026. Kommunedirektøren mener dette er en god anledning for lokalpolitikerne å drøfte- og å komme med innspill til planutkastet, og derfor legges materialet frem.

Når den blir vedtatt blir det gjennom denne planen fylkeskommunen opptrer ovenfor kommunene i ulike saker. Da er det greit at vi på forhånd har engasjert oss, og skaffet oss kunnskap om hvor fylkeskommunen står.

FAKTA I SAKEN
Det vises til vedlegg.

Nordland fylkeskommune ønsker særlig innspill på:

- Ut fra formålet med planen: Setter målene tilstrekkelig retning for Nordland i årene som kommer?
- Er tiltakene i handlingsprogrammet relevante, og bidrar de til å oppnå målene?
- Er det tiltak og samarbeid der din organisasjon vil delta eller ta ansvar for som kan bidra til å styrke måloppnåelsen?
- Bidrar de arealpolitiske retningslinjene til å tydeliggjøre hvilke interesser som er av nasjonal og regional verdi, og hvordan disse skal forvaltes?

VURDERING
Kommunedirektøren vil henvise til planforslagets mål og delmål, jf. kap. 3. Disse representerer den politiske retningen fylket ønsker å ta i årene fremover, og kan være verd å se nærmere på av våre lokalpolitikere.

Personalmessige forhold
Ikke aktuelt.

Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsnedsettelse, Ungdomsråd
Ikke vurdert.

Økonomiske forhold
Det er usikkert hvilke utslag den regionale planen vil få for kommunens økonomi.

Folkehelse
Jf. vedlegg.

Klima-, miljø- og naturforhold
Jf. vedlegg.

KONKLUSJON
Kommunedirektøren legger frem en innstilling på et forslag til innspill, og at kommunestyret ellers tar saken til orientering. Kommunedirektøren oppfordrer politisk nivå til å endre dette i vedtaket ut fra en eventuell politisk diskusjon.

Vedlegg:
Høringsbrev - Regional plan for arealforvaltning
Regional plan for arealforvaltning - utkast til høring og offentlig ettersyn
Planbeskrivelse regional plan for arealforvaltning
Vedlegg kunnskapsgrunnlag - befolkning, helse og levekår
Vedlegg kunnskapsgrunnlag - arealbruk og planlegging
Vedlegg kunnskapsgrunnlag - utdanning, arbeid og næringsliv
Vedlegg - Bærekraftvurdering av regional plan for arealforvaltning og regional plan for livskraftige lokalsamfunn
Vedlegg - Konsekvensutredning regional plan for arealforvaltning
Vedlegg - Protokoll - konsultasjon med Norske Reindriftssamers Landsforbund (04.11.24)
Vedlegg - Protokoll - konsultasjon med Norske Reindriftssamers Landsforbund (13.05.24)
Vedlegg - Protokoll fra konsultasjon med Norske Reindriftssamers Landsforbund (02.03.26)
Vedlegg - Avklaring fra NVE rundt Regional plan for Vefsna
Vedlegg - Informasjon til kommunene angående regional plan for Vefsna

Vedlegg - Klimasårbarhetsanalyse for Nordland
FR-sak - Høring og offentlig ettersyn av regional plan for arealforvaltning